Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar "Il-promozzjoni ta' suq uniku li jiffavorixxi l-intraprenditorija u l-innovazzjoni — il-promozzjoni ta' mudelli ekonomiċi ġodda biex jindirizzaw l-isfidi soċjali u t-tranżizzjonijiet"

(Opinjoni fuq inizjattiva proprja)

(2019/C 353/02)

Relatur: **Giuseppe GUERINI**

Deċiżjoni tal-Assemblea Plenarja	24.1.2019
Bażi legali	Artikolu 32(2) tar-Regoli ta' Proċedura Opinjoni fuq inizjattiva proprja
Sezzjoni kompetenti	Sezzjoni għas-Suq Uniku, il-Produzzjoni u l-Konsum
Adottata fis-sezzjoni	4.7.2019
Adottata fil-plenarja	17.7.2019
Sessjoni plenarja Nru	545
Riżultat tal-votazzjoni (favur/kontra/astensjonijiet)	185/0/6

1. Konklużjonijiet u rakkomandazzjonijiet

1.1. Illum hija rikonoxxuta l-ħtieġa li tiġi segwita ekonomija soċjali tas-suq li, filwaqt li tapplika teknoloġiji ġodda b'mod intelliġenti, tkun tista' tindirizza l-isfidi ewlenin relatati mas-sostenibbiltà, it-tibdil fil-klima u t-tnaqqis tal-inugwaljanzi.

1.2. Il-KESE huwa tal-fehma li d-dinja tan-negozju tista' tagħmel kontribut attiv u importanti f'dan ir-rigward, flimkien mal-istituzzjonijiet pubbliċi. B'mod partikolari, dan il-kontribut jista' jsir minn dawk l-intrapriżi kollha tal-ekonomija reali li joħolqu valur u impjieg mingħajr ma jużaw l-ingranaġġi finanzjarji b'mod spekulattiv.

1.3. Minħabba l-firxa wiesgħa tal-mudelli tan-negozju u tal-forom ta' intrapriża preżenti fil-livell Ewropew, huwa importanti li l-proposti leġislattivi li jikkonċernaw in-negozji, l-ekonomija u s-suq intern ma jkunux omoġenji, u jiġi rrifjutat l-approċċ "wieħed tajjeb għal kulħadd" u minflok isir l-aqwa użu minn dak li ġie definit bħala l-"bijodiversità tal-intrapriżi".

1.4. Huwa kruċjali li l-istituzzjonijiet Ewropej jappoġġjaw l-iżvilupp tal-intelliġenza artifiċjali u l-użu korrett tal-big data, kemm billi jinħolqu regoli adegwati li jiggarantixxu l-iżvilupp ta' tali teknoloġiji filwaqt li jiġu rispettati d-drittijiet tal-individwu, kif ukoll billi r-riżorsi pubbliċi Ewropej u statali jiġu investiti b'mod koordinat biex tiġi żgurata l-kompetittività tal-UE fuq skala globali. B'mod partikolari, il-big data u l-potenzjal tagħha għandhom ikunu aċċessibbli wkoll għall-SMEs.

1.5. Il-bidliet fil-proċessi ta' produzzjoni u l-ekonomija ġenerali li wasslu għalihom it-teknoloġiji l-ġodda, l-intelliġenza artifiċjali u l-big data se jibdlu b'mod radikali wkoll is-suq tax-xogħol. Madankollu, huwa importanti li dawn il-proċessi ta' tibdil iseħħu fil-kuntest ta' djalogu soċjali li jagħti l-frott, u b'rispett għad-drittijiet u l-kwalità tal-ħajja tal-ħaddiema.

1.6. Jeħtieġ li l-miżuri li jiffaċilitaw l-aċċess għall-finanzi għall-SMEs, pereżempju, il-Pjan Juncker, il-programm COSME jew, fil-futur, il-programm InvestEU, ikomplu jappoġġjaw lill-SMEs u lill-intrapriżi soċjali li ta' spiss ibatu biex jikbru minħabba problemi ta' likwidità u sottokapitalizzazzjoni. Għandu wkoll jitħeġġeġ b'mod attiv l-iżvilupp ta' suq Ewropew ta' kapital ta' riskju.

1.7. Il-ħtieġa li jiġu żgurati l-koeżjoni u l-ġustizzja soċjali f'popolazzjoni Ewropea li kulma jmur qed tixjieħ u dejjem tonqos tagħti xhieda tar-rwol li l-impriżi soċjali u mutwi jista' jkollhom fil-futur. Għalhekk jeħtieġ li jsir iżjed biex isir l-aħjar użu mir-rwol ta' dawn l-impriżi, biex b'hekk in-nies ikunu jistgħu jorganizzaw ruħhom u jaħdmu flimkien biex jindirizzaw il-ħtiġijiet soċjali li dejjem jikbru.

1.8. Il-KESE jisħaq dwar il-ħtieġa li jiġi rikonoxxut u appoġġjat ir-rwol li l-SMEs, in-negozji tal-familja, l-intrapriżi tal-ekonomija soċjali, in-negozji tal-artiġjanat, il-kummerċjanti ż-żgħar u l-bdiewa jaqdu fil-promozzjoni u t-tixrid ta' spirtu intraprenditorjali ċċentrat fuq ir-rwol tan-nies u l-komunitajiet lokali, li b'hekk jgħin biex jinbena mudell Ewropew ta' suq uniku inklużiv. Barra minn hekk, dawn l-intrapriżi jagħmluha possibbli li ssir attività ekonomika u intraprenditorjali għal numru ikbar ta' nies, b'mod li jiffavorixxu d-demokrazija ekonomika.

2. Sfond u suġġett tal-inizjattiva

2.1. L-għan ta' din l-Opinjoni fuq inizjattiva proprja huwa li tagħmel kontribut lill-istituzzjonijiet Ewropej sabiex jiġi żgurat li l-isforzi favur it-tisħiħ tas-suq uniku jħeġġu l-ħolqien ta' qafas li jkun adattat għall-iżvilupp ta' diversi forom ta' negozju li jkunu lesti jilqgħu l-isfidi li tiffaċċja s-soċjetà.

2.2. Illum hija rikonoxxuta l-ħtieġa li tiġi segwita ekonomija soċjali tas-suq li, filwaqt li tapplika teknoloġiji ġodda b'mod intelliġenti, tkun tista' tindirizza l-isfidi ewlenin relatati mas-sostenibbiltà, il-mitigazzjoni tal-effetti dannużi tat-tibdil fil-klima, it-tnaqqis tal-inugwaljanzi, it-tensjonijiet demografiċi, il-pressjoni migratorja qawwija fil-fruntieri esterni tal-UE, u t-tranżizzjoni tal-enerġija.

2.3. Il-KESE huwa tal-fehma li d-dinja tan-negozju tista' tagħmel kontribut importanti flimkien, naturalment, mal-istituzzjonijiet pubbliċi. Fil-fatt, it-trasformazzjonijiet il-kbar imsemmija fil-paragrafu preċedenti jistgħu jiġu indirizzati wkoll bl-implimentazzjoni tal-potenzjal innovattiv ta' kull attività intraprenditorjali. Madankollu, xi mudelli ta' żvilupp ekonomiku u xi forom ta' intrapriżi urew tendenza akbar li jappoġġjaw l-innovazzjonijiet soċjali li jidhru li huma dejjem iktar essenzjali għas-suċċess ta' ekonomija aktar sostenibbli u inkluživa.

2.4. Il-KESE huwa tal-fehma li suq uniku li jwassal għall-innovazzjoni u l-intraprenditorija l-ġdida jista' jsib punti importanti ta' konverġenza fl-Aġenda 2030 tan-NU għall-iżvilupp sostenibbli, peress li l-għanijiet tat-tkabbir u l-innovazzjoni, li huma essenzjali biex jiġi żgurat li jissokta l-benesseri fil-pajjiżi tal-Unjoni Ewropea, għandhom ikunu mhux biss sodi iżda wkoll sostenibbli.

2.5. F'dawn l-aħħar snin, il-KESE adotta ħafna Opinjonijiet speċifiċi dwar it-temi fundamentali li ġejjin:—

— It-tiftix ta' mudelli ekonomiċi sostenibbli ġodda ([1]);

— Forom differenti ta' intraprenditorija ([2]);

— It-trasformazzjonijiet diġitali ([3]).

2.6. Il-KESE huwa tal-fehma li hemm diversi "ekosistemi" ekonomiċi li jistħoqqilhom li jingħataw attenzjoni mil-leġislatur Ewropew sabiex jiġi ffaċilitat il-funzjonament tas-suq intern. Is-sistema ekonomika tal-UE hija differenzjata u tinkludi intrapriżi multinazzjonali, intrapriżi nazzjonali u ħafna intrapriżi lokalizzati. Ta' spiss, dawn l-intrapriżi jiġu organizzati fi ktajjen distrettwali ta' produzzjoni: żoni metropolitani b'sistemi urbani b'densità għolja, u żoni rurali u periferiċi, fejn mhux dejjem faċli li jiġu żgurati l-benesseri u l-koeżjoni soċjali, sakemm ma tingħatax attenzjoni apposta biex l-innovazzjoni teknoloġika ssir aċċessibbli anke fiż-żoni deċentralizzati.

2.7. F'dawn il-kuntesti kollha, jeħtieġ li jitlaqqgħu flimkien u jiġu integrati ma' xulxin il-forom differenti ta' negozju. Madankollu, kull wieħed minn dawn l-oqsma jistħoqqlu attenzjoni dedikata mil-lat tal-miżuri leġislattivi u l-investiment pubbliku. Għal din irraġuni, huwa importanti li l-proposti leġislattivi u dawk dwar ir-regolazzjoni ekonomika dwar in-negozju, l-ekonomija u s-suq intern ma jkunux kompletament uniformi, u b'hekk jiġi rrifjutat l-approċċ "wieħed tajjeb għal kulħadd".

3. Lejn ekonomija Ewropea ġdida teknoloġika sostenibbli u inkluživa

3.1. Jeħtieġ li jiġu żviluppati mudelli ġodda ta' produzzjoni ta' oġġetti u servizzi abbażi tal-ekonomija diġitali u t-teknoloġiji l-ġodda, li għandhom il-potenzjal li jibdlu l-mod li bih jiġu żviluppati l-attivitajiet tal-intrapriżi Ewropej.

3.2. F'dan ir-rigward, huwa essenzjali li l-istituzzjonijiet Ewropej jappoġġjaw kif imiss l-iżvilupp tal-intelliġenza artifiċjali, kemm billi jinħolqu regoli biex jiġi żgurat li din it-teknoloġija tiġi żviluppata filwaqt li jiġu rispettati d-drittijiet tal-individwu, kif ukoll billi jsir investiment b'mod koordinat ta' riżorsi pubbliċi Ewropej u statali sabiex ma jitilfux posthom meta mqabbla ma' atturi bħall-Istati Uniti u ċ-Ċina.

([1]) ĠU C 81, 2.3.2018, p. 57; ĠU C 75, 10.3.2017, p. 33; ĠU C 75, 10.3.2017, p. 1 u ĠU C 303, 19.8.2016, p. 28

([2]) ĠU C 288, 31.8.2017, p. 20; ĠU C 283, 10.8.2018, p. 1; ĠU C 13, 15.1.2016, p. 8; ĠU C 13, 15.1.2016, p. 152; ĠU C 458, 19.12.2014, p. 14 u ĠU C 345, 13.10.2017, p. 15

([3]) ĠU C 440, 6.12.2018, p. 73; ĠU C 81, 2.3.2018, p. 102; ĠU C 62, 15.2.2019, p. 33; ĠU C 227, 28.6.2018, p. 70; ĠU C 75, 10.3.2017, p. 6 u ĠU C 62, 15.2.2019, p. 131

3.3. L-użu, l-ipproċessar u l-ħżin tal-big data wkoll ser ikunu fundamentali biex jiżguraw il-kompetittività fis-suq Ewropew, peress li l-kapaċità tal-ipproċessar tad-data u l-opportunità li din id-data tintuża fl-istrateġiji tal-iżvilupp ekonomiku u s-servizzi personali qed jiżdiedu b'mod kostanti. Madankollu, jeħtieġ li jiġi żgurat li l-ipproċessar u l-iżvilupp ta' data bħal din jitwettqu skont id-drittijiet tal-individwu, il-libertajiet fundamentali u r-Regolament Ġenerali l-ġdid tal-UE dwar il-Protezzjoni tad-Data.

3.4. L-ispeċifiċitajiet tan-nisġa intraprenditorjali u ekonomika Ewropea għandhom l-elementi meħtieġa biex jindirizzaw it-trasformazzjoni diġitali, u biex jibnu ekosistema virtuża magħmula minn diversità eteroġeneja ta' negozji internazzjonali u lokali li huma kapaċi jilħqu aspirazzjonijiet globali. Sabiex dan iseħħ, hemm bżonn urġenti ta' Ewropa magħquda, konnessa, koeżiva u kompetittiva. Esperjenza pożittiva f'dan ir-rigward hija dik taċ-Ċentri tal-Innovazzjoni Diġitali li qed jitwaqqfu f'bosta sistemi ekonomiċi lokali.

3.5. Il-bidliet ewlenin fil-proċessi ta' produzzjoni u l-ekonomija ġenerali li wasslu għalihom it-teknoloġiji ġodda, l-intelliġenza artifiċjali u l-big data se jibdlu b'mod radikali wkoll is-suq tax-xogħol. Ċerti impjiegi se jisparixxu, oħrajn se jinħolqu u oħrajn ser jgħaddu minn tibdil radikali. Huwa importanti li dawn il-proċessi ta' bidla jseħħu fil-kuntest ta' djalogu soċjali produttiv u billi jiġu rispettati d-drittijiet tal-ħaddiema, li għandhom ikunu appoġġjati kemm f'termini ta' protezzjoni kif ukoll tat-taħriġ kontinwu.

3.6. Fattur ewlieni ieħor għat-tkabbir jikkonċerna l-politiki tat-tassazzjoni. Fil-mandat leġislattiv attwali, il-Kummissjoni Ewropea ħadmet ħafna fuq il-kwistjonijiet tat-taxxa. Il-KESE jemmen li l-effettività tar-regoli tat-taxxa u livell raġonevoli tal-armonizzazzjoni tagħhom huma essenzjali għat-tisħiħ tas-suq intern. Barra minn hekk, il-politiki tat-tassazzjoni promossi fil-livell Ewropew għandhom jappoġġjaw l-għodod funzjonali għat-tkabbir tan-negozju, bħall-investimenti fir-R&Ż u l-aċċess għall-kapital fil-forma ta' ekwità.

3.7. Anke llum il-ġurnata, l-SMEs Ewropej u l-intrapriżi tal-ekonomija soċjali jbatu minn problemi strutturali u min-nuqqas ta' kundizzjonijiet favorevoli għall-iżvilupp tagħhom, minkejja l-ħafna sforzi li saru biex jappoġġjawhom. Barra minn hekk, l-SMEs spiss joperaw fil-produzzjoni ta' teknoloġija medja-baxxa u servizzi inqas intensivi fl-għarfien u jbatu biex jidħlu fis-suq transkonfinali. Jeħtieġ li dawn l-intrapriżi jiġu appoġġjati aktar, minħabba li, hekk kif il-Kummissjoni tfakkarna, dawn jirrappreżentaw 99 % tan-negozji Ewropej u 67 % tal-impjieg ([4]). Għal din ir-raġuni, filwaqt li titqies il-ħtieġa li jiġu rrispettati l-prinċipji tas-suq ħieles u l-kompetizzjoni, dawn l-intrapriżi għandhom ikunu appoġġjati b'mod adegwat minn politiki industrijali u tat-tassazzjoni li jwasslu għal valur kondiviż, aktar milli l-konċentrazzjoni tal-ġid.

3.8. F'dan ir-rigward, jeħtieġ li l-miżuri li jappoġġjaw l-aċċess għall-finanzi għall-SMEs, bħall-Pjan Juncker bis-sistema tiegħu ta' garanziji pubbliċi, il-programm COSME jew il-programm InvestEU jkomplu jappoġġjaw lill-SMEs u lill-intrapriżi soċjali. F'din il-perspettiva, għandha tiġi appoġġjata iżjed il-parteċipazzjoni ta' individwi privati f'negozji ġodda u fl-intrapriżi ż-żgħar u ta' daqs medju, billi jiġi żviluppat suq Ewropew ta' kapital ta' riskju u ta' riskju għoli li d-daqs tiegħu hu kompletament differenti mill-Istati Uniti. L-adozzjoni ta' politiki li jippromovu l-investiment tal-kapital privat fin-negozji Ewropej għandha tkun akkumpanjata wkoll minn miżuri konkreti biex jinkisbu t-talenti u l-ħiliet residenti barra l-UE.

3.9. Id-data tal-Bank Dinji turi li, bħala medja, l-Unjoni Ewropea ([5]) hija kklassifikata fit-53 post fil-klassifika globali dwar kemm huwa faċli li wieħed jibda attività intraprenditorjali, u tinsab fid-29 post fil-klassifika dwar kemm huwa faċli biex, b'mod ġenerali, titwettaq attività intraprenditorjali. Iżda, l-Istati Uniti jidher li huma fit-8 post mil-lat ta' kemm hu faċli li titwettaq attività ekonomika. F'dan ir-rigward, il-KESE jenfasizza l-importanza tal-appoġġ u l-inkoraġġiment lill-attivitajiet ta' negozju permezz tas-semplifikazzjoni amministrattiva fil-qasam tal-attivitajiet ta' produzzjoni ta' oġġetti u servizzi, u fil-piż burokratiku fuq l-imprendituri Ewropej.

3.10. Illum il-ġurnata, is-suq tal-kuntratti pubbliċi jammonta għal madwar 16 % tal-PDG Ewropew, li jiswa madwar EUR 1,9 triljun. Id-direttivi l-ġodda tal-2014 dwar l-akkwist pubbliku ([6]) u l-konċessjonijiet ([7]) ipproponew li, fil-proċeduri tal-akkwist pubbliku organizzati u operati mill-amministrazzjonijiet nazzjonali, jiġu kkunsidrati iżjed l-aspetti soċjali u ambjentali. Il-Kummissjoni nnifisha tafferma li, madankollu, dan l-għan għadu 'l bogħod milli jintlaħaq. Il-KESE jirrakkomanda li l-Kummissjoni ssaħħaħ u tagħmel aktar effettiva l-kunsiderazzjoni li tingħata lill-aspetti soċjali u ambjentali f'qasam li huwa storikament kruċjali għas-suq uniku Ewropew u għall-moviment liberu tan-negozji u tal-ħaddiema.

3.11. L-isfidi dejjem jikbru fil-livell internazzjonali, minn naħa waħda, u l-ħtieġa li jiġu żgurati l-koeżjoni u l-ġustizzja soċjali, min-naħa l-oħra, jenfasizzaw ir-rwol li l-intrapriżi soċjali jistgħu jaqdu fil-kuntest attwali. Għalhekk jeħtieġ li jsir aktar biex jiġu rikonoxxuti l-eżistenza u r-rwol tal-intrapriżi fejn toħroġ fid-dieher ir-rieda tan-nies li jorganizzaw ruħhom b'mod awtonomu biex jindirizzaw il-ħtiġijiet soċjali.

([4]) https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review_mt
([5]) http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/media/Annual-Reports/English/DB2019-report_print-version.pdf
([6]) ĠU L 94, 28.3.2014, p. 65
([7]) ĠU L 94, 28.3.2014, p. 1

3.12. Fl-intrapriżi ż-żgħar u l-intrapriżi soċjali, l-isforz biex tittieħed azzjoni u l-motivazzjoni dejjem jibdew mill-individwu u mhux mill-kapital, li jfittex "użijiet" li jiżguraw rendiment. Dawn l-intrapriżi huma bbażati fuq l-individwi u huma ankrati fil-komunitajiet lokali, li magħhom irawmu rabtiet fit-tul, li jikkontribwixxu għall-benesseri lokali u l-koeżjoni soċjali. F'dan ir-rigward, is-sistemi Belġjani u Żvediżi ([8]) ta' vawċers għall-kollaborazzjonijiet domestiċi huma eżempju sinifikattiv. Dawn is-sistemi jipprovdu skontijiet speċifiċi tat-taxxa għall-utenti u jippromovu l-ħolqien ta' xogħol mhux iddikjarat b'benefiċċji għall-fornituri tas-servizzi li huma iktar protetti, minn naħa, u għall-baġits statali, min-naħa l-oħra.

3.13. Ir-rabta mal-komunitajiet lokali u mat-territorju ssir fattur kompetittiv peress li tikkontribwixxi għall-motivazzjoni u l-ħolqien ta' valuri soċjali u relazzjonali miżjuda. B'dan il-mod, l-intrapriżi tal-ekonomija soċjali jagħmluha possibbli li għadd akbar ta' persuni jinvolvu ruħhom f'attività intraprenditorjali, u b'hekk jikkontribwixxu għal mudell ta' żvilupp inklużiv.

3.14. Benefiċċju fundamentali ieħor iġġenerat mill-intrapriżi soċjali huwa ċertament il-kontribut għad-demokrazija ekonomika, peress li dawn jipprovdu lil miljuni ta' nies l-opportunità li jwettqu attività ekonomika u li joħolqu impjieg għalihom innifishom b'mod indipedenti fuq il-bażi tal-ħiliet, l-abilitajiet u l-aspirazzjonijiet tagħhom stess.

3.15. Dan jinkludi, pereżempju, il-kooperattivi, l-impriżi mutwi, il-fondazzjonijiet appoġġjati mill-komunitajiet lokali u l-intrapriżi soċjali. Ir-rikonoxximent ta' dawn in-negozji qed jikber ukoll bħala riżultat tal-Inizjattiva ta' Negozju Soċjali mnedija mill-Kummissjoni Ewropea fl-2011, li forsi tista' tiġi segwita minn inizjattiva aktar ambizzjuża u aktar komprensiva.

3.16. Jeħtieġ li ssir referenza partikolari għall-banek lokali u reġjonali, li huma opportunità insostitwibbli għal miljuni ta' persuni biex ikollhom aċċess għall-kreditu. L-approċċ regolatorju Ewropew fejn jidħlu l-banek għadu żvantaġġuż u ma jikkonformax mal-prinċipju tal-proporzjonalità, peress li jissoġġetta għall-istess regoli tekniċi kemm lill-banek globali kif ukoll lil dawk lokali, abbażi tal-approċċ "wieħed tajjeb għal kulħadd".

4. **In-negozji Ewropej f'kuntest soċjali u globali makro**

4.1. Irridu nkunu konxji li x-xenarju globali se jinbidel b'mod konsiderevoli fis-snin li ġejjin, partikolarment fir-rigward tal-istatistika demografika, il-kapaċità produttiva u l-piż ekonomiku fost in-nazzjonijiet u l-kontinenti.

4.2. Bħala parti minn dat-tibdil, l-Ewropa, bil-500 miljun abitant tagħha, se titlef il-pożizzjoni ċentrali tagħha fil-konfront tal-popolazzjoni globali, li mis-7,6 biljun ruħ tal-lum ser tiżdied għal 9,8 biljun ruħ fl-2050, fejn it-tkabbir ser ikun ikkonċentrat f'9 pajjiżi (l-Indja, in-Niġerja, il-Kongo, il-Pakistan, l-Etjopja, it-Tanzanija, l-Istati Uniti tal-Amerika, l-Uganda u l-Indoneżja) ([9]).

4.3. Fl-istess ħin, is-sehem tal-anzjani ser ikompli jikber u l-għadd ta' persuni li, fl-2050, ser ikollhom aktar minn 80 sena se jittripla mill-137 miljun ruħ tal-lum għal aktar minn 425 miljun ruħ. Din iż-żieda ser tkun ikkonċentrata fl-Ewropa, fejn l-età medja diġà hija madwar l-40 u l-45 sena, filwaqt li fil-"pajjiżi emerġenti" hija bejn il-25 u t-30 sena.

4.4. Il-KESE huwa tal-fehma li l-bidliet ewlenin li qed isiru issa jitolbu li jittieħed approċċ olistiku, biex il-politiki ekonomiċi u regolatorji Ewropej jiġu kkoordinati mal-koeżjoni soċjali u l-protezzjoni tal-iżjed gruppi vulnerabbli, mingħajr ma jitħallew barra l-anzjani, il-persuni b'diżabbiltà, il-persuni żvantaġġati u l-iżjed gruppi vulnerabbli.

4.5. Minbarra l-pjani għall-iżvilupp industrijali u l-politiki ekonomiċi, l-isfida tal-ħolqien ta' suq favorevoli għall-innovazzjoni u l-intraprenditorija hija li tiġi sfruttata ċ-ċertezza unika kbira li wieħed jista' jiddependi minnha f'dinja dejjem aktar inċerta: il-bniedem.

4.6. Meta jsir l-aqwa użu mill-kapital uman, is-sistema ekonomika kollha kemm hi tista' tibbenefika, u tikkonferma li l-imġiba tan-nies u n-negozji, fil-qasam ekonomiku, ma għandhiex fil-mira tagħha biss l-aqwa qligħ. B'dan il-mod, tista' tiġi kkonsolidata l-idea li kulma jheġġeġ li tittieħed azzjoni ekonomika, u x-xewqa li jinbeda negozju, imur ferm lil hinn mis-sempliċi ħtieġa li jiġi akkumulat il-kapital. Dan ma jfissirx li tingħata inqas importanza għas-suċċess ekonomiku, iżda jfisser li l-valur tiegħu għandu jitkejjel b'mod differenti.

([8]) http://impact-phs.eu/national-practices/sweden-rot-rut-avdrag/

([9]) United Nations, World Population Prospects 2017 revision;https://population.un.org/wpp/Publications/Files/WPP2017_KeyFindings.pdf

4.7. F'dawn l-aħħar deċennji, is-suċċess tan-negozji, b'mod partikolari l-intrapriżi tal-ekonomija diġitali kbar, ġie vvalutat u mkejjel l-aktar mil-lat tal-kapaċità li jinkiseb valur minn perspettiva finanzjarja, pjuttost milli l-ħolqien tal-valur u l-impjieg permezz tax-xogħol.

4.8. Fl-aħħar nett, il-KESE huwa tal-fehma li jeħtieġ li jsir investiment fit-tagħlim kontinwu taċ-ċittadini Ewropej sabiex ikunu ppreparati biex jiffaċċjaw il-bidliet kontinwi f'dan il-perjodu li qed ngħixu fih. Għalhekk huwa kruċjali li jsir investiment fi programmi ta' taħriġ li jappoġġjaw ir-rieda li wieħed jibda negozju, u li joffru għodod u ħiliet ta' awtoorganizzazzjoni sa minn età żgħira, kif ukoll ħiliet li jinkoraġġixxu l-inizjattiva, il-kreattività u l-kuraġġ li jittieħdu r-riskji. Fl-istess ħin, il-politiki ta' taħriġ u appoġġ se jkollhom jiżguraw li l-popolazzjoni Ewropea li qed tixjieħ (magħrufa llum bħala l-"ekonomija tal-anzjani") – u dejjem inqas numeruża f'livell dinji – tkun tista' tibbenefika minn kwalità tajba ta' ħajja u tikkontribwixxi b'mod attiv.

4.9. Kull persuna għandha titqies bħala valur prijoritarju, kif jixhdu l-esperjenzi ta' suċċess tal-intrapriżi soċjali li jaħdmu fil-qasam tal-integrazzjoni permezz tax-xogħol, li waqqfu negozji b'saħħithom u kompetittivi, li jimpjegaw ħaddiema f'sitwazzjonijiet diffiċli jew li jiġu esklużi mis-suq tax-xogħol tradizzjonali.

Brussell, is-17 ta' Lulju 2019.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Luca JAHIER